

Piezīmes un atsaucis Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1617
Suga:	<i>Angelica palustris</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0530800
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Lielupes grīvas pļavas
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	20.04.2022.
Vispārējās piezīmes:	Purva zirdzenes jeb purva mātsaknes pamatareāls ietver izklaidus populācijas Vācijā, Polijā, Čehijā, Slovākijā, Ungārijā, Rumānijā, Baltkrievijā, Latvijā, Igaunijā un Krievijā. Populācijas lielākoties ir nelielas, mazskaitlīgas, ko galvenokārt izraisījusi raksturīgo dzīvotņu izzušana, kā arī samazināta sugas ģenētiskā daudzveidība (Dittbrenner et al., 2005). Latvijā purva zirdzene sastopama tikai dažās vietās – Rīgas līča A krastā starp Kuivižiem un Ainažiem, pie Lielupes grīvas, Vecdaugavas salā un Ķīšezera krastā. Visas zināmās purva zirdzenes atradnes ir īpaši aizsargājamo teritoriju Natura 2000 tīklā, dabas teritorijās – “Lielupes grīvas pļavas”, “Piejūra”, “Vecdaugava”, “Jaunciems” un “Randu pļavas”.

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>3688</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021.g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros (Latvijas Dabas., 2021). 2021.g. sugas uzskaitē populācijas minimālais vērtējums (<i>Pop min</i>) ir 941 indivīds, bet maksimālais vērtējums (<i>Pop max</i>) – 14 457 indivīdi. Rēķināts vidējais ģeometriskais (<i>Excel</i> funkcija GEOMEAN) no 2021. gada uzskaites <i>Pop min</i> un <i>Pop max</i> datiem.</p> <p>DL “Lielupes grīvas pļavas” 2004. gadā izstrādāts dabas aizsardzības plāns, bet detalizēta sugas uzskaitē nav veikta (Latvijas Dabas., 2004). Suga DL “Lielupes grīvas pļavas” teritorijā līdz šim monitorēta tikai 2015. gadā, kur purva zirdzenes minimālais populācijas vērtējums novērtēts ar 641 indivīdu, bet maksimālais vērtējums ar 673 indivīdiem (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>2021. gadā sugas uzskaiti DL “Lielupes grīvas pļavas” projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros veikusi R. Sniedze - Kretalova. Populācijas minimālais lielums</p>

Lauks	Paskaidrojums																		
	<p>novērtēts ar 941 indivīdu, bet maksimālais lielums ar 14 457 indivīdiem (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>DL “Lielupes grīvas pļavas” skaita ziņā ir bagātākā purva zirdzenes atradne valstī. Salīdzinot ar 2015. gadu, kad veikts sugas pirmais monitorings šajā teritorijā, 2021. gadā uzlabojusies pļavu apsaimniekošana - 2021. gada uzskaites sezonā praktiski visas sugas atradnes vietas bija apsaimniekotas – pļaujot vai ekstensīvi noganot (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>Aprēķinos nav izmantoti N2000 SDF dati, jo pieejami jaunāki dati no sugas uzskaites 2021. gadā. N2000 SDF ir informācija no 2015. gada sugas uzskaites pirmā monitoringa.</p>																		
Unit_CV	Indivīdi																		
Habitat	<p>Cits</p> <p>Dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas” purva zirdzene sastopama gan ES aizsargājamos biotopos – 1630* <i>Piejūras zālāji</i>, 6430 <i>Eitrofas augsto lakstaugu audzes</i>, 6450 <i>Palieņu zālāji</i>, gan vietās, kas neatbilst ES aizsargājamā biotopa statusam (informācija no DDPS “Ozols”, tādēļ laukā “Habitat” atzīmēts “cits”).</p>																		
Annex I	Na																		
Annex I_area_USE	Na																		
Other_area_USE	<p>62,7</p> <p>Suga teritorijā sastopama vairākos poligonos, kuru kopējā platība ir 62,7 ha. Sugas dzīvotnes laukumu platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls).</p>																		
OK_DEN	<p>Purva zirdzenes populāciju blīvumi (blīvuma vienība ir indivīdi/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums. Šajā gadījumā optimālais blīvums sakrīt ar konkrētās teritorijas blīvumu.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Randu pļavas</td><td>304</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Lielupes grīvas pļavas</td><td>59</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Piejūra</td><td>37</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Vecdaugava</td><td>12</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Jaunciems</td><td>7</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums	Randu pļavas	304	Augsts	Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls	Piejūra	37	Zems	Vecdaugava	12	Zems	Jaunciems	7	Zems
N2000 teritorija	CV_DEN	Blīvums																	
Randu pļavas	304	Augsts																	
Lielupes grīvas pļavas	59	Optimāls																	
Piejūra	37	Zems																	
Vecdaugava	12	Zems																	
Jaunciems	7	Zems																	
OPT_DEN	Par optimālo blīvumu izraudzīts DL “Lielupes grīvas pļavas” blīvums – 59. DL “Lielupes grīvas pļavas” skaita ziņā ir bagātākā purva zirdzenes atradne valstī (Latvijas Dabas., 2021).																		
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunus biotopus, bet nodrošināt, lai labā kvalitātē saglabātos esošie biotopi.</p>																		
AREA_NEW	0																		
OK_INT	Nē																		
IND_INT	0																		
Papildus nosacījumi	Neskatoties uz to, ka lielā daļā teritorijas, salīdzinot ar 2015. gadu, uzsākta apsaimniekošana, tomēr vēl joprojām netiek apsaimniekoti visi zālāji, kuros sastopama purva zirdzene. Kopumā tas, ka uzsākta apsaimniekošana grūti pieejamās vietās vērtējama pozitīvi, tomēr ar nopļaušanu vien nav iespējams uzturēt purva zirdzenei nepieciešamo dzīvesvidi un nepieciešami nopietnāki																		

Lauks	Paskaidrojums
	ieguldījumi ekspansīvo un invazīvo sugu ierobežošanai, kā arī jāveic atjaunojošā pļaušana (2x gadā). Svarīgi, lai nopļautā biomasa tiek savākta un aizvesta (Latvijas Dabas..., 2021).
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Dittbrenner, A., Hensen, I., Wesche, K. 2005. Genetic structure and random amplified polymorphic DNA diversity of the rapidly declining *Angelica palustris* (Apiaceae) in Eastern Germany in relation to population size and seed production. Plant Species Biol 20:191–200.

Latvijas Dabas fonds. 2004. Dabas lieguma “Lielupes grīvas pļavas” dabas aizsardzības plāns. Rīga. 40 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Lielupes grīvas pļavas. Skatīts 20.04.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0530800>



1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēloti purva zirdzenes dzīvotnes laukumi DL “Lielupes grīvas pļavas”. Ekrānšāviņš uzņemts 20.04.2022.